

üzemi munka után a legkiválóbb mesterek válhatnak ki közülük. S a hozzájuk fűzött remény még ennél jóval több, nemcsak annyi, amit az ő két kezük elbír. Művelt, igényes, a szépet értő és szerető mives mesterek lesznek, akik elviszik más emberek közé is az igényesség „kórokozót”, s talán „meg is fertőzik” majd velük környezetüket. Ha itt jó kovászt kevernek e szakmák jövőjének, több lehet a kamat a már most is mérhető számszerűségénél.

Síratja még valaki, hogy művész középiskolának hirdették, és ipari szakközépiskola lett? Az egyértelmű „nem”-mel becsapnánk magunkat. Díszítőszobrásznak készült sok gyerek — és kőfaragó lesz; grafikusnak egy másik tucat — és kéziszedő lesz; keramikusművésznek a harmadik csoport — és keramikus szakmunkás lesz. Ide nagy álmokkal jöttek — s innen egy mesterlevéllel mennek. A felnőtt ember megérzi és felfogja ennek a változásnak a logikáját, az embernyi ember, akiben még fegyelmezetlenebbül dolgoznak az indulatok, lassan hangolódik át. De ha a kérdést így kapja: lehet-e művész valaki csak úgy, az iskola jogán? — megrázza a fejét. A művészethez még az izmos tehetség sem elég egymagában.

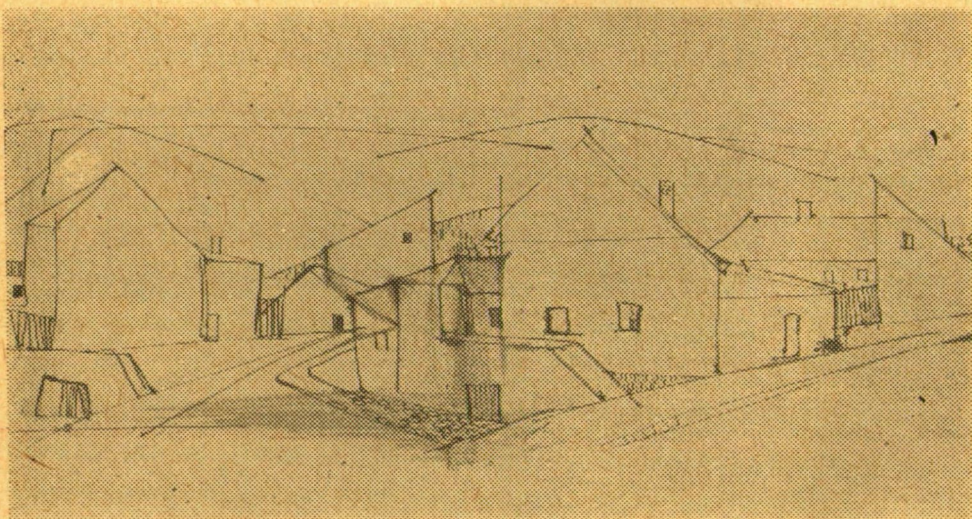
És tegyük fel a kérdést: mi jobb, mi ad nagyobb nyugalmat az embernek — ha a mesterség művésze, vagy ha a művészet iparos?

A vágyakat nem lehet remények szerint tüzelni.

Amikor az iskolából visszafelé jöttem, láttam, hogy Dankó Pista márványhegedűjének gipsznyakát már megint megirigylte egy barbár kéz, és leütötte. S eszembe jutott, hogy Szegeden évek óta a város legöregebb és legnevesebb szobrászművészeinek kellett rászánnia magát, hogy ezt kis munkát megcsinálja. Egyszerűen nem volt rá ember. S még mi minden nem volt! A színház lemezről szabott külső díszítőelemeit nehéz, súlyos kőből faragták ki, mert nem volt egy mives bádogos az egész megyében. De ez egy percre se nyugtasson bennünket, mert oda nem tonnányi terheket terveztek, hanem könnyű bádogot. Majdnem a guta ütött meg, mikor pár éve láttam, hogy Szeged szobrai lelkes, de ehhez laikus kezek „tatarozzák”. Mikor Kner híres-szép könyveit lapozgattam, sajnáltam, hogy fogatkoznak a nyomdaművészek, a tipográfia avatott szakemberei.

Ebben a panaszsvatagban jólesett annak a két délutánnak az oázisa, amit az iskolában töltöttem. A mesterségek iskolájában, melynek nevét már mesterkezek vésték kőbe. Nem híre, nagysága miatt, s nem is henccegésből, egyszerűen azért, mert így stílszerű...

SZ. SIMON ISTVÁN

Zombori László rajza